

населението на западна България и Македония не е друго, освѣнъ сръбско, макаръ прѣвъ 61 год. Михайловия пратеникъ въ Цариградъ, Гарашанинъ, да е призналъ прѣдъ нашитѣ първенци тамъ — Тѣпчилещовъ, Чомаковъ и др. — че до това врѣме той не е знаелъ, дѣто Македония е населена съ славяни. За прѣвъ пѣтъ той научилъ това отъ книгата на Верковича. „Песме македонскихъ бугара, 1860“¹⁾. Макаръ и Михаилъ да е разбиралъ подъ България, като членъ на бждещето югославянско царство, сегашна България и Македония²⁾. Българитѣ сж почнали да долавятъ добръ поведението на Сърбия, но не всички. Мнозина отъ тѣхъ още сж вѣрвали не само въ нейната искреностъ, а и въ готовността ѝ да помогне за освобождението на родната имъ земя. Единъ отъ тѣхъ е напр. Любенъ Каравеловъ, който е продължавалъ, просто, да обожава сръбския народъ и да смѣта, че само отъ Бѣлградъ, „може да пробие за балканскитѣ славѣне частъ за освобождение“³⁾. И тѣ бързатъ да се притекатъ въ помощ на Сърбия прѣвъ 1876 г., като отстояватъ нейната военна честъ съ гърдитѣ си и измиватъ поражението ѝ отъ турскитѣ войски съ храбро проливаната си кръвъ, за да прокуди Сърбия и тѣхъ, както прокуди и легионеритѣ по-рано. Ала Гърция и Ромѣния, както и прѣвъ 1914 г., не се намѣсватъ, въпрѣки изричнитѣ постановления — поне така твърдятъ сърбитѣ — въ договора имъ съ Сърбия. Но войната на Русия съ Турция, въ която нашата западна съсѣдка придобива слѣдъ Берлинския конгресъ почти всичко, което е блѣнувала, я възмездя напълно. Тя става владѣтелка на исконни български земи, които или никога не сж били владѣни отъ нея, или пѣкъ сж съставляли частъ отъ нейната територия въ едно историческо минало и то за твърдѣ кратко врѣме.

Хвърлила, обаче, око на българскитѣ земи, при невъзможността ѝ да отправи всичкитѣ си усилия къмъ неотричанитѣ отъ никого чисто сръбски, само защото тамъ интереситѣ ѝ се кръстосватъ съ тия на единъ силенъ и опасенъ

¹⁾ Топографическо-этнографическій очеркъ Мекедоніи. Составилъ С. И. Верковичъ. С. Петербургъ, 1889 г., стр. 9.

²⁾ По въпроса за прѣговоритѣ между българи и сърби, както и за разпрѣдѣленіе на припадащитѣ имъ се територии, вижъ Д. Мишевъ, стр. 396—397.

³⁾ Д. Матовъ, Кратка разправия по етнографията на Македония, П. Сп., кн. 34, стр. 427.

⁴⁾ Карапетровъ, стр. 300—301.